

JUSTIITSMINISTEERIUM

Riigikogu õiguskomisjon
oiguskomisjon@riigikogu.ee

Teie 03.10.2024

Meie 14.10.2024

nr RIIGIKOGU/24-0893/-
3T
nr 8-2/6615

Karistusseadustiku muutmise seaduse eelnõu (490 SE)

Vabariigi Valitsus pani 02.05.2024 istungil justiitsministrile ülesandeks teha Vabariigi Valitsuse arvamus karistusseadustiku muutmise seaduse eelnõu (490 SE) kohta kirjalikult teatavaks Riigikogu õiguskomisjonile. Käesolevaga anname teada, et Vabariigi Valitsus otsustas 3.10.2024.a istungil karistusseadustiku muutmise seaduse eelnõu (490 SE) seadusena vastuvõtmist mitte toetada.

Riigikantselei edastas Justiitsministeeriumile Vabariigi Valitsuse seisukoha kujundamiseks ettepaneku esitamiseks Kalle Grünthali 09.09.2024 algatatud karistusseadustiku muutmise seaduse eelnõu. Eelnõuga soovitakse tunnistada kehtetuks karistusseadustiku § 151¹, mille kohaselt on väärteona karistatav rahvusvahelise kuriteo toetamine ja õigustamine. Eelnõu seletuskirjas tuuakse eelnõu algatamise põhjendusena välja eesmärk lõpetada normi kuritarvitamine jõustruktuuride poolt.

Olles tutvunud eelnõu ja seletuskirjaga, märgime vastuseks, et sätte kehtetuks tunnistamine ei ole (muu hulgas) seletuskirjas eelnõu eesmärgi toetamiseks esitatud näidete pinnalt põhjendatud ega mõistlik. Nimelt oli paragrahvi kehtestamine 2022. aasta kevadel suuresti ajendatud Venemaa Föderatsiooni agressioonisõjast ja asjaolust, et agressiooni toimepanemisel ja toetamisel hakati kasutama erinevat sümboolikat. Sättega kaitstakse kitsamalt võttes agressioonisõjas kannatanud üksikisikuid alandamise ja hirmutamise eest ning teisalt ka rahu ja avalikku korda laiemalt. Ei ole mingit põhjust arvata, et olukorras, kus Venemaa agressioonisõda Ukrainas jätkub, on Venemaa eriteenistuste ja nende kohalike kaasatundjate soov Eestis Venemaa agressioonisõda propageerida, toetada ja õigustada kuidagi lahtunud. Seetõttu on kõnealune paragrahv oluline abinõu nii üksikisikute kui ka avaliku korra ja riigi julgeoleku kaitsmise seisukohast ning sätte kehtetuks tunnistamine mõjuks eelnimetatud õiguste kaitsmisele õonestavalt ning võiks saata sõnumi, justkui poleks kirjeldatud teod enam taunitavad. Normi kehtetuks tunnistamise vajadust ei tingi ka normi lai reguleerimisala – koosseis on piisavalt piiritletud selleks, et isikud saaksid mõistlikult ennustada, milline käitumine normi kohaldamisalasse sattub. See, et normi võidakse vääralt rakendada, pole iseloomulik vaid konkreetsele õigusnormile, vaid kogu õigus on avatud tõlgendamisele ning inimesed võivad õigust rakendades eksida. Sellisteks puhkudeks on Eestis õigusriigile omaselt võimalik kohtuvälise menetleja otsuseid kohtus vaidlustada ning kui menetlusveaga on tekitatud kahju, siis nõuda tekitatud kahju hüvitamist.

Lugupidamisega
(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Martin Ziehr 620 8118
Martin.Ziehr@just.ee